

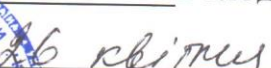
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

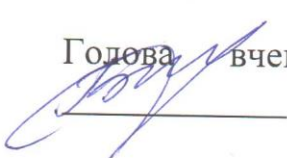
 Володимир ЛАДИКА

 16 квітня 2024 року

ПРОГРАМА

фахового вступного іспиту з спеціальності **206 «САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО»** за освітньою програмою САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО для осіб, що вступають за ступенем освіти «МАГІСТР»

РЕКОМЕНДОВАНО вченою радою Голова фахової атестаційної «факультету агротехнології та комісії природокористування» (протокол № 10 від 22 квітня 2024 року)

Голова вченої ради факультету
 Ольга БАКУМЕНКО

 Ольга БАКУМЕНКО

Суми – 2024

Програма вступного фахового випробування для осіб, що вступають що вступають на другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальністю **206 «Садово-паркове господарство»** (освітньо-професійна програма 206 «Садово-паркове господарство»). 2024. 12 с.

Розробники: *Мельник Тетяна Іванівна*, канд. біол. наук, професор, завідувач кафедри садово-паркового та лісового господарства;

Токмань Володимир Сергійович, канд. с.–г. наук, доцент; гарант ОП 206 Садово-паркове господарство другого (магістерського) рівня вищої освіти;

Мельник Андрій Васильович, доктор с.–г. наук, професор;

Осьмачко Олена Миколаївна, канд. с.–г. наук, доцент;

Дудка Ангеліна Анатоліївна, доктор філософії, старший викладач.

*СНАУ, Мельник Т.І., Токмань В.С., Мельник А.В., Осьмачко О.М.,
Дудка А.А., 2024*

ВСТУП

Фахівець садово-паркового господарства – це спеціаліст широкого профілю. Він об'єднує в собі знання з декількох галузей відразу:

Інженерія – займається плануванням і прокладкою всіх комунікацій. Це стосується не тільки підведення води, газу і каналізації до будинку. Він створює і проектує зливові системи відведення води і продумує всі нюанси освітлення на території ділянки. Різноманітні водоймища і фонтани на території також включені в спектр обов'язків проектувальника.

Біологія – знання про рослини і їх вимоги до умов зростання є обов'язковими для творців ландшафту. Багатьом деревам і чагарникам потрібні специфічні родючі ґрунти. Знання всієї інформації про це забезпечить красива і зелена територія – справжній оазис передмістя.

Спеціальність садово-паркове господарство включає тонке відчуття прекрасного і організації людської душі. Професіонал своєї справи створює функціональну гармонію на облаштованій території.

Для того, щоб стати кваліфікованим і дипломованим фахівцем у сфері садово-паркового господарства слід вибрати спеціальність Садово-паркове господарство. Предмети, які викладаються під час навчання включають повний курс по історії садово-паркового мистецтва, ландшафтної архітектури, садово-паркових композицій, дизайну і інженерії, агротехніки створення та догляду за об'єктами.

Професія фахівця садово-паркового господарства актуальна в наші дні. Вона стрімко розвивається, а попит на такі послуги тільки росте. Адже модні тенденції диктують життя не тільки в замиському будинку, а також красивої доглянутої території в населеному пункті та країні в цілому.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тематичний виклад змісту дисципліни «ГРУНТОЗНАВСТВО»

Мета дисципліни: теоретична та практична підготовка бакалаврів лісового та садово-паркового господарства з основ геології, теорії ґрунтоутворення, закономірностей формування різних типів ґрунту та використання на практиці набутих знань для раціонального природокористування та ведення лісового господарства. Ґрунт є базою для розвитку виробничих сил суспільства у сільському та лісовому господарствах. Від рівня раціонального використання ґрунтового покриву безпосередньо залежать результати господарської діяльності людини.

Основні завдання дисципліни: вивчення генезису, властивостей і внутрішніх процесів функціонування ґрунту; взаємозв'язку геологічних факторів з факторами ґрунтоутворення, які формують основну властивість ґрунту – родючість; впливові антропогенного фактору на ґрунт; методи раціонального використання, охорони і збереження ґрунтового покриву.

Студенти повинні знати: геологічну будову Землі, породоутворювальні мінерали, гірські породи, склад ґрунту, реакцію ґрунтового середовища різних ґрунтів, види вбирної здатності, повітряний, водний, тепловий, поживний режими ґрунтів, структуру ґрунту, фізичні показники, фізико-механічні властивості, радіоактивність та родючість ґрунтів, сучасну класифікацію ґрунтів України, ґрунтово-кліматичне районування, ґрунти Полісся, Лісостепу, Степу, гірських районів, принципи складання ґрунтових карт та картограм, поняття бонітування, моніторингу, рекультивациі, деградації та охорони земель.

Студенти повинні уміти: визначати мінерали та гірські породи, відбирати ґрунтові зразки, визначати гранулометричний склад ґрунту, рН ґрунту, підбирати та розраховувати норми внесення меліорантів, підбирати напрямки удобрення залежно вмісту поживних речовин, визначати щільність, структуру, липкість, твердість, вологість ґрунту, визначати ґрунти за їх профілями та властивостями, створювати рекомендації щодо підвищення їх родючості та раціонального використання, читати карти та картограми.

Література

1. Захарченко Е.А. Лісове ґрунтознавство: склад, властивості та режими ґрунтів : навчальний посібник для студентів 2 курсу спеціальності 205 "Лісове господарство", 206 "Садово-паркове господарство" денної та заочної форми навчання. 128 с.

2. Назаренко І.І., Польшина С.М., Нікорич В.А. Грунтознавство Підручник. Чернівці, Книги ХХІ, 2008. 400 с. (видання третє)
3. Грунтознавство // За ред. Д. Г. Тихоненка. К. : Вища освіта. 2005. 703 с.
4. Грунтознавство з основами геології / М. В. Капштик, Н. Р. Петренко [та ін.]. К. : Оранта, 2005. 648 с.
5. Ґрунти України : властивості, генезис, менеджмент родючості : навчальний посібник / [В.І. Купчик, В. В. Іваніна, Г. І. Нестеров та ін.] / За ред. В. І. Купчика. К. : Кондор, 2007. 414 с.
6. Заріцький П. В., Тихоненко Д. Г., Горін М. О., Андрієв В. В., Дегтярьов В. В. Геологія з основами мінералогії: підручник – третє, суттєво доповнене і перероблене видання (для студентів агрономічних, екологічних, інженерних спеціальностей навчальних закладів освіти III-IV рівня акредитації). Х.: Майдан, 2009. 584 с.
7. Назаренко І. І., Польшина С. М., Нікорич В. А. Грунтознавство : навч. посібник. Чернівці, Книги – ХХІ, 2003. 400 с.
8. Практикум з ґрунтознавства : навчальний посібник / За ред. Д. Г. Тихоненка. 6-е вид., перероб. і доп. Харків : Майдан, 2009. 447 с.
9. Тихоненко Д. Г., Дегтярьов В. В., Щуковський М. А., Язикова А. Г., Величко Л. Л., Тарара В. С. Геологія з основами мінералогії : навч. Посібник. К.: Вища освіта, 2003. 287 с.
10. Польшина С. М. Польові дослідження та картування ґрунтів: навч. посіб. для вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2009. 220 с.

Тематичний виклад змісту дисципліни «ДЕКОРАТИВНА ДЕНДРОЛОГІЯ»

Мета дисципліни розкриття теоретичних положень формування високопродуктивних та біологічно стійких лісових, захисних, естетично-цінних декоративних насаджень, ефективних і довговічних ландшафтів на основі знання біології розвитку деревних рослин, їх екології і фенології, вчення про рослинний покрив.

Основні завдання дисципліни навчити студента визначати і докладно характеризувати головні деревні породи-лісоуворювачі та супутні види за морфологічними та анатомічними ознаками і грамотно використовувати їх у лісовому господарстві, захисному лісорозведенні та озелененні.

Студент повинен знати: екологічні та біологічні особливості росту і розвитку життєвих форм деревних рослин; біологічні та морфологічні характеристики і господарське значення місцевих та інтродукованих видів голонасінних рослин.

Студент повинен вміти: визначати види дерев та кущів за допомогою визначників за пагонами з листками та в безлистому стані, за шишками, квітами та плодами; вільно орієнтуватися у видовому складі голонасінних рослин, які зустрічаються в структурі лісових, лісопаркових, захисних і декоративних насаджень на території України.

Література

1 Декоративна дендрологія. Навчальний посібник. Частина 1. / Кохановський В.М., Мельник Т.І., Коваленко І.М., Мельник А.В. Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. 263 с.

2. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева й кущі. Голонасінні: Довідник / Кохно М.А., Гордієнко В.І., Захаренко Г.С. та ін.; за ред. М.А. Кохна, С.І. Кузнецова; НАН України, Нац. бот. сад ім. М.М. Гришка. К.: Вища школа, 2001. 207 с., іл.

3. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина I. Довідник / Кохно М.А., Пархоменко Л.І., Зарубенко А.У. та ін.; за ред. М.А. Кохна. К.: Фітосоціоцентр, 2002. 448 с., іл.

4. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина II. Довідник / Кохно М.А., Трофименко Н.М., Пархоменко Л.І. та ін.; за ред. М.А. Кохна та Н.М. Трофименко. К.: Фітосоціоцентр, 2005. 716 с., іл

5. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. Львів: Априорі, 2008. 656 с

6. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. К.:Вища школа, 2013.199 с

7. Шовган А.Д. Дендрологія: Навчальний посібник. Львів: УкрДЛТУ, 2011. 152с.

Тематичний виклад змісту дисципліни

«ЛАНДШАФТНА ТАКСАЦІЯ»

Мета дисципліни сформувані у студентів теоретико-методологічні основи знань ландшафтної таксації як основи раціонального лісового природокористування та вміння застосовувати на практиці основні методи таксації у лісопарках тощо.

Основні завдання дисципліни освоїти теоретичні основи таксації рослин та практичне їх використання; оволодіти основами таксації лісостанів і таксації заготовленої лісопродукції; ознайомитися з методами оцінки лісосічного фонду, аналізу ходу росту дерев і деревостанів, а також з методами кількісної та якісної інвентаризації насаджень та лісових масивів;

навчитися вести своєчасний та правильний облік поточних змін у лісопарках тощо.

Студент повинен знати: основні поняття про ландшафтну таксацію. Основні таксаційні виміри, інструменти та прилади. Таксацію зрубаного дерева та його частин. Таксацію ростучих дерев та їх сукупностей. Таксацію декоративних деревних насаджень. Таксацію заготовлених матеріалів. Таксацію приросту дерев.

Хід росту дерев та декоративних насаджень. Особливості інвентаризації лісового фонду. Таксацію лісосічного фонду. Сортиментну оцінку лісу на кореню.

Студент повинен вміти: проводити основні виміри. Визначати об'єм стовбура зрубаного дерева. Виміряти висоту ростучого дерева. Визначати вік дерева. Проводити таксацію насаджень. Визначати запас насаджень. Проводити таксацію округлих лісоматеріалів. Визначати об'єм пиломатеріалів, заготовок і шпал. Проводити таксацію дров та інших лісоматеріалів.

Визначати абсолютну величину приросту по висоті, по діаметру, площі перетину та об'єму. Визначати хід росту стовбура по висоті, поточний приріст по таблицях, складати таблиці ходу росту; практично застосовувати таблиці ходу росту. Складати основні документи інвентаризації лісового фонду. Складати таксаційні описи. Перевіряти роботи по відводу і таксації лісосік та складати документацію по лісосічному фонду. Вміти проводити сортиментну оцінку лісу по сортиментним таблицям.

Література

1. Лісова таксація: Практикум для студентів спеціальності 7.130401 / М.П. Горошко, П.Г. Хомюк. Львів: УкрДЛТУ, 2001. 132 с.
2. Гром М. М. Лісова таксація : підручник. Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. Львів : Вид-во НЛТУ України, 2007. 416 с.
3. Ландшафтна таксація : методичні рекомендації до лабораторних та розрахункових робіт / О. Г. Маніта, С. М. Кашпор, В. В. Миронюк, О. В. Кичилук, В. П. Войтюк, В. В. Андреева. Луцьк, 2012. 76 с.
4. Методика визначення показників рекреаційної характеристики земель. Ірпінь : Укрдержліспроект, 2000. 18 с.
5. Подкоритов В. І. Посібник із вимірювання та оцінки якості деревини в круглому вигляді [Електронний ресурс] Режим доступу : http://www.enpifleg.org/site/assets/files/2111/manual_podkorytov_measuring_and_quality_assessment_round_wood.pdf.

6. Таксація лесов рекреаційного значення : метод. указ. Львов : ЛЛТИ, 1983. 24 с.

7. Лісотаксаційний довідник / [за ред. С. М. Кашпора, А. А. Строчинського]. К. : Видавничий дім Вінченко, 2013. 496 с.

Тематичний виклад змісту дисципліни «ГАЗОНОЗНАВСТВО»

Метою вивчення дисципліни є теоретичне обґрунтування умов, що впливають на виникнення і формування первинних луків. Екологічні особливості лучних рослин. Прогнозування продуктивності природних лучних угідь на основі агрокліматичних факторів. Принципи формування газонних травостоїв, їх склад та види.

Предмет вивчення – морфологічні та біологічні особливості рослин лук та пасовищ, раціональне використання сінокосів та пасовищ, заходи поліпшення природних угідь, репродукція та процеси формування високопродуктивних посівів лучних культур; основні фактори, що впливають на лучну рослинність і умови її росту.

Методи вивчення. Для глибокого ознайомлення та вивчення факторів, що впливають на якість вирощеної продукції, її собівартості та реалізаційної ціни застосовувалися загальноприйняті методики, затверджені Державними стандартами України.

Загальні розділи дисципліни: стан і перспективи розвитку луківництва в Україні; значення, морфологічні, біологічні і екологічні особливості лучних трав, різноманітність їх використання, поширення та потенціал урожайності, типи природних лучних угідь України. Основні біологічні типи лучних злаків. Рослини родини бобових. Бур'янова флора. Біологічні властивості трав'янистих рослин.

Сучасні технології вирощування екологічно чистих урожаїв лучних кормових трав і виробництво насіння трав і травосумішок. Насінневе і вегетативне розмноження. Типи рослин за характером кущіння. Типи пагонів трав і умови їх формування. Екологічні особливості лучних рослин. Історія створення газонів. Класифікація газонів. Оцінка якості газонів. Біологічні і екологічні особливості газонних трав. Основні види газонних трав. Зміни в газонних фітоценозах. Принципи формування газонних травостоїв, їх склад.

Абутерієнт повинен: уміти за гербарієм визначати лучні, отруйні та шкідливі рослини, встановлювати заходи, щодо раціонального використання та поліпшення природних лучних угідь, прогнозувати продуктивність природних природних угідь на основі агрокліматичних факторів.

Література

1. Кургак В.Г. Лучні агрофітоценози. К.: ДІА, 2010. 374 с
2. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. Львів: Світ, 2008. 456 с.
3. Рибалко Я.М. Трави для газонів // Насінництво. 2006. № 9. С. 16–21
4. Кучерявий В.П. Урбоекологія. Львів: Світ, 1999. 345 с.
5. Яворський П.П. Регуляція продукційного процесу газонних трав біологічно активними речовинами і мікроелементами // Науковий вісн. нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. 2009. № 134. С. 80-84.

Тематичний виклад змісту дисципліни «САДОВО-ПАРКОВЕ БУДІВНИЦТВО

Мета дисципліни теоретична підготовка бакалаврів з основ садово-паркового будівництва. Програмою передбачено вивчення історії СПО та основ ландшафтознавства, теоретичних основ проектування об'єктів садово-паркового будівництва та розробка проектної документації.

Основні завдання дисципліни

формування комплексного підходу до вивчення природничих, соціальних і архітектурних аспектів садово-паркового будівництва. Дисципліна розрахована на засвоєння майбутніми фахівцями теоретичних положень та практичних знань і навичок, необхідних для реалізації ландшафтно-архітектурних проектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: історію розвитку садово-паркового будівництва; стилі садово-паркового будівництва; основні класифікаційні одиниці ландшафту; характерні особливості різних за функціональним призначенням ландшафтів; архітектурно-ландшафтні методи формування об'ємно-просторових композицій; прикладні (природничі, соціальні, технічні, архітектурні) напрямки розвитку садово-паркового будівництва.

Вміти: аналізувати та формувати об'ємно-просторові архітектурні композиції; аналізувати функціональне зонування території архітектурних об'єктів, як основу для ландшафтно-планувального рішення; визначати форми використання структурних елементів і компонентів ландшафту місцевості для організації садово-паркових об'єктів; розробляти заходи із створення штучних форм ландшафту у відповідності до функціонального зонування територій; підбирати видовий склад рослин, які придатні для кожної ландшафтно-кліматичної зони та забезпечити декоративну ефективність пейзажних композицій; співвідносити свої проектні рішення з історією та традиціями місцевості; застосовувати технічні та художні засоби

при створенні нових культурних ландшафтів, враховувати містобудівельну ситуацію як основу для об'ємно-просторового рішення.

Література

1. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво. // Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. К.: Наук. світ, 2001. 299 с.
2. Благоустрій території: Державні будівельні норми України (ДБН Б.2.2- 5:2011). Київ, 2012.
3. Жирнов А.Д., Мельничук Я.В. Будівництво і експлуатація садово-паркових об'єктів. Навчальний посібник. Львів, 2011. 42 с.
4. Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах та селищах міського типу України (Наказ Держкомітету будівництва, архітектури та житлової політики України N 226 від 24.12.2001р.).
5. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. Львів: Світ, 2005. 456 с.
6. Правила утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів України (Наказ Держкомітету України по житлово-комунальному господарству N 70 від 29.07.1994р.).
7. Тихонов В.І., Петренко В.Ф., Садова В.А. Озеленення міст і селищ. К.: Будівельник, 2010. 208 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахові вступні випробування для вступників передбачають виконання тестових завдань, які об'єктивно визначають їх рівень підготовки.

Тестова перевірка знань проводиться з дисциплін, які вивчались на рівні молодшого спеціаліста, і охоплює систему базових тестових завдань закритої форми із запропонованими відповідями.

Тестові завдання закритої форми складаються з двох компонентів: а) запитальної частини; б) відповіді. На кожне запитання пропонується чотири–п'ять варіантів відповіді, серед яких лише одна є вірною.

Ці тести є складовою частиною фахового випробування вступників. Оцінювання здійснюється за шкалою відповідно до шкали оцінювання, наведеної у *табл. 1*.

Для кожного вступника передбачається 50 тестових завдань. По кожному завданню передбачається варіанти відповідей, з яких вступник повинен вибрати вірну. Правильна відповідь оцінюється в 4,0 бали. Максимальна кількість балів, яку вступник може набрати у результаті фахових випробувань, становить 200 балів. Для проведення фахового вступного випробування норма часу встановлюється не більше 1 астрономічної години.

Критерії оцінювання якості знань осіб, що вступають на спеціальність 206 «Садово-паркове господарство» на другий (магістерський) рівень вищої освіти

Екзаменаційна робота складається з тестових завдань фахових дисциплін в кількості 50 запитань (4,0 бали кожна вірна відповідь). При складанні іспиту абітурієнт отримує завдання та бланк письмової роботи для відмітки правильних відповідей. Екзаменаційні завдання оцінюються за шкалою:

45-50 вірних відповідей – 180-200 балів «відмінно»;

38-44 вірних відповідей – 152-176 балів «добре»;

25-37 вірних відповідей – 100-148 «задовільно»;

0-24 вірних відповідей – 0-96 «незадовільно».

Тривалість вступного іспиту – дві академічних години.

Таблиця 1**Оцінювання тестового випробування відповідно до кількості
правильних відповідей**

Кількість правильних відповідей	Бали	Кількість правильних відповідей	Бали
50	200	25	100
49	196	24	96
48	192	23	92
47	188	22	88
46	184	21	84
45	180	20	80
44	176	19	76
43	172	18	72
42	168	17	68
41	164	16	64
40	160	15	60
39	156	14	56
38	152	13	52
37	148	12	48
36	144	11	44
35	140	10	40
34	136	9	36
33	132	8	32
32	128	7	28
31	124	6	24
30	120	5	20
29	116	4	16
28	112	3	12
27	108	2	8
26	104	1	4